

Domina l'economia de diversos països asiàtics i és cada cop més influent als EUA. La diàspora xinesa –uns 55 milions– és, per als més alarmistes, la cinquena columna de la Xina, país que es consolidarà a principis del pròxim mil·lenni com una superpotència econòmica.

La diàspora groga

Els recels dels nord-americans envers els xinesos van quedar palesos durant la polèmica generada per les donacions a la campanya del Partit Demòcrata. Gran part d'aquest diner va passar per les mans de John Huang, encarregat d'obtenir 7 milions de dòlars entre la comunitat xinesa dels Estats Units. En no aconseguir-los, es va dirigir als seus compatriotes de Taiwan, Tailàndia, Singapur i Indonèsia, violant d'aquesta manera una llei que impedeix rebre donacions d'estrangers. Ar-

Massachusetts "S'ha de ser sord per no entendre el racisme que es troba en molts discursos", va proclamar Robert Matsui, representant del Partit Demòcrata per Califòrnia. Tant John Dower com Robert Matsui es referien a les reiterades afirmacions aparegudes en la premsa que estan convertint La xina en una amenaça militar i econòmica per a l'hegemonia dels Estats Units i, d'alguna manera, els xinesos en "agents" al servei del règim comunista de Pequín.

Als Estats Units la comunitat

més grans empreses d'Indonèsia.

Liem és discret com la resta dels seus compatriotes. És una virtut necessària per sobreviure en un país en el qual la prosperitat de la comunitat xinesa no és gaire ben vista per la població. Per aquest motiu, els xinesos també han establert una aliança amb la família Sukarno i els militars, que han acumulat riqueses durant aquests trenta anys de dictadura. Fins i tot, alguns xinesos s'han convertit a l'islam per ser acceptats com indonesis, i un centenar dels neomusulmans han arribat a ser reconeguts com imam.

A Singapur, el poder polític està en mans dels xinesos. Aquesta comunitat representa el 75% de la població d'aquesta ciutat-estat.

ran d'aquest escàndol que Bill Clinton sembla haver superat, es va saber que Haung havia rebut 700.000 dòlars quan va deixar el grup indonesi Lippo el 1994 per ocupar un alt càrrec al Ministeri del Comerç. Lippo és propietat de la família Riady, d'origen xinès.

"Darrerament, hem abandonat la fòbia contra el Japó per tenir fòbia contra la Xina", va reconèixer al diari *The New York Times* l'historiador John Dower, del prestigiós Institut Tecnològic de

John Dower, historiador nord-americà:
"Hem abandonat la fòbia contra el Japó per tenir fòbia contra la Xina."

xinesa es fa sentir a les universitats i en algunes ciutats (Los Angeles, principalment) però encara no té un poder financer significatiu. Al contrari del que passa als països del sud-est asiàtic. A Indonèsia, els xinesos –el 5% dels 195 milions d'habitants– dominen els més importants consorcis. Lippo, conegut per l'escàndol de la campanya de Bill Clinton, és un dels més importants. També destaca el grup Salim, presidit per Liem Sioe Liong, que controla 17 de les 26

L'eficàcia de Singapur. A Singapur el poder polític està en mans dels xinesos, que representen el 75% de la població. Aquesta ciutat-estat que presumeix de tenir una renda per càpita europea, model d'eficàcia i de control –es penalitza tirar papers a terra i està prohibit el xiclet–, s'ha fet a la mesura de Lee Kuan Yew, que l'ha dirigit de manera autocràtica des de 1959 fins a 1990. Lee ara dóna conferències per tot el món, explicant l'èxit del seu model de desenvolupament, basat en Confuci, el lliure mercat, una rígida disciplina i la protecció de les estructures familiars.

A Malàisia la comunitat xinesa (el 30% de la població) també controla l'economia, encara que ha de permetre que el poder polític estigui en mans dels malais, de religió musulmana. La Federació afavoreix els malais mitjançant la política coneguda per "bumiputra", una espècie de discriminació positiva que fa que

RAFA GIL

ARXIU / EFE

En alguns països van ser represaliats, com fou el cas de Vietnam durant la confrontació entre Hanoi i Pequín, mentre que a Cambotja els odiaven perquè els consideraven pròxims als khmer rojos, que van instaurar un règim de terror inspirat en el maoisme més pur. Un milió de persones van morir durant els quatre anys de govern presidit per Pol Pot.

Per conèixer la importància de la comunitat xinesa a l'Extrem Orient no cal sinó fer un volt pels barris on viuen i fan negocis, reproduint quasi sempre les relacions familiars i culturals de les seves zones d'origen. El 75% dels xinesos de la diàspora són originaris de les províncies de Fujian i Canton.

Al Chinatown (barri xinès) de Bangkok les cases de venda d'or

A l'esquerra, Chinatown (barri xinès) de Nova York. La comunitat xinesa dels Estats Units, que encara no té un poder financer significatiu, ja es deixa sentir en algunes ciutats.

A la dreta, la borsa de Hong Kong, plaça financera que passarà a dependre de Pequín el propinent 1 de juliol.

l'administració estigui copada per ells. Els indis tàmils, la tercera comunitat d'aquest país del sud-est asiàtic, ocupen l'últim esglaó de la societat malgrat el seu dinamisme.

A Tailàndia la diàspora xinesa (el 7% dels 55 milions d'habitants) controla el 75% de les indústries i les finances. Entre els consorcis més importants del país destaca el grup Pokhand, que construeix un complex petroquímic prop de Pequín. El grup Bangkok Land, dedicat a la construcció immobiliària, és present a la Xina.

Igualment importants són les comunitats xineses a Cambotja (4%), Filipines (2%), Birmània (5%), Laos (2%) i Vietnam (1%).

La majoria de les inversions de la diàspora van a parar a Xina. Segons diferents estudis, el 90% de les inversions estrangeres que es fan a Xina procedeixen dels xinesos escampats arreu del món.

ARXIU / EFE

Taiwan mira Hong Kong

El retorn de Hong Kong a la sobirania de Xina és seguit amb atenció a Taiwan. El propi 1 de juliol la colònia es reintegrarà a la Xina com a regió administrativa especial que conservarà durant 50 anys algunes prerrogatives, segons estipulen els acords a què van arribar Londres i Pequín. De moment, els dirigents comunistes ja han col·locat un home de la seva confiança, Tung Cheehwa, al front de l'executiu per encarregar-se del traspàs de poders. Tung va ser elegit l'11 de desembre per un comitè format per 400 persones.

El diari *Xin Bao* de Hong Kong va assegurar que si Tung aconsegueix mantenir l'estabilitat, la llibertat d'expressió i l'economia de mercat, en sortiran enfortits els sectors de Taiwan partidaris de la reunificació. En cas contrari, si

els dirigents comunistes asfixien la relativa llibertat d'opinió que es viu a la —encara— colònia, els partidaris de la independència taiwanesa tirarien endavant amb el seu projecte.

Els independentistes de Taiwan estan muts des de fa un any, quan Xina va llançar míssils contra les costes de l'illa poc abans de les eleccions presidencials. La crisi de febrer i març de 1996, que va alarmar els països de l'ASEAN (Associació de Nacions del Sud-est Asiàtic, formada per tots els països del sud-est asiàtic excepte la Xina), va ser desactivada gràcies a la mediació dels EUA.

El president de Taiwan, Lee Teng-hui, ha moderat el seu discurs independentista per no irritar un veí-germà que no vol sentir parlar d'un estat independent.

Lee Teng-hui, president de Taiwan, i la seva dona. Voten en les eleccions de març de l'any passat.

Lee forma part de la generació nascuda a l'illa, que no té lligams sentimentals amb la Xina, al contrari dels anteriors dirigents, vinculats al Kuomintang de Chiang Kai-Shek que va establir-se a Taiwan quan fou derrotat per l'exèrcit de Mao Zedong el 1949. A. C.

Arguments

Una nova col·lecció d'assaig oberta a tots els vents del pensament contemporani

I. Berlin, Nacionalisme, Col·l. Arguments 1

Isaiah Berlin és un dels pensadors més originals i importants del segle XX. La seua interpretació del nacionalisme trenca tòpics i idees preconcebudes.

Aquest volum inclou també dues entrevistes amb Berlin i constitueix així una introducció al seu pensament i a la seua trajectòria intel·lectual.

N. Campillo, El feminisme com a crítica, Col·l. Arguments 2

La teoria feminista és fonamental per a l'elaboració d'un discurs amb voluntat d'incidència pràctica. Neus Campillo tracta en aquest llibre del feminisme i les paradoxes de la il·lustració, de feminisme i política, i fa una reivindicació de la raó crítica des del prisma d'una radicalització del projecte il·lustrat.

En preparació:

R.L. Ninyoles
Mare Espanya

Enric Sòria
Assaigs literaris

són a tocar. Es distingeixen pels rêtols en xinès i pel cridaner color vermell, present a les seves botigues i cases de menjar. "No es fan amb nosaltres", va comentar un jove tailandès en adonar-se de la meua curiositat per un temple xinès, amagat entre uns carrers d'un barri de Bangkok.

El mateix recel que senten els nord-americans envers els xinesos es repeteix al sud-est asiàtic. Els dirigents d'Indonèsia, Tailàndia i Malàisia consideren que els seus ciutadans d'origen xinès són més lleials a Pequín que no pas al país on resideixen. De fet, la majoria de les inversions de la diàspora van a parar a la Xina, una raó que explica el creixement accelerat d'algunes regions. L'altre factor és la taxa d'estalvis de la Xina, que arriba al 38% del producte nacional brut el 1992, la segona del món després de Singapur (45%) i per davant de Taiwan (30%) i els Estats Units (4%). Segons diferents estudis econòmics, el 90% de les inversions estrangeres que es fan a la Xina procedeixen de la diàspora.

Antoni Castel